

4.8. TELEVİZYON - TELEKONFERANS VE INTERNET SİSTEMLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM AMAÇLI KULLANIMI

Doç. Dr. Asaf VAROL
Fırat Üniversitesi
Fırat TV Genel Koordinatörü
23119 Elazığ/Türkiye

ÖZET

Gelişen teknolojiye paralel olarak eğitimde alışlagelmiş yöntemlerin kullanımı gün geçtikçe azalmakta ve bu yöntemlerin yerini modern sistemler almaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerde eğitimin daha kaliteli yapılabilmesi için modern eğitim teknoloji araçları kullanılmaktadır. Bu ülkelerde üniversitelerin farklı kampüslerinin arasında kurulan telekonferans sistemleri sayesinde dersin anlatıldığı salonun çok uzaklarında yer alan merkezlerde bulunan öğrencilere uzaktan eğitim götürebilmektedir. Bu merkezlerde canlı olarak ders anlatımını takip eden öğrenciler, istedikleri anda öğretim elemanına soru yöneltebilmekte ve uzaklığa rağmen yüz yüze bir eğitim yapabilmektedirler.

Uzaktan eğitim amacıyla bazı üniversiteler uydudan kiraladıkları vericileri kullanarak diğer bölgelere eğitim vermektedirler. İngiltere’de, ABD’de, Türkiye’de ve diğer bazı ülkelerde televizyon imkanları kullanılarak uzaktan eğitim verilmektedir. Ancak Türkiye’de Anadolu Üniversitesi tarafından sürdürülen uzaktan eğitim sisteminde, öğrencilerin çeşitli nedenlerle programlarını televizyonda izlemeleri genelde pek mümkün olmadığından başarı seviyesi arzu edilen düzeyin çok altında kalabilmektedir.

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve Internet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667

INTERNET imkanlarını kullanarak yüksek lisans eğitimi veren ülkelerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. ABD, İngiltere, Hollanda gibi ülkeler bu sistemin öncülüğünü yaparak, eğitimlerini kaliteli bir düzeyde devam ettirmektedirler.

Fırat Üniversitesin'de 1992 Yılı'ndan beri yayınlarını sürdüren FIRAT TV sayesinde bilgisayar alanında sertifikaya yönelik eğitim programları yürütülmekte ve Elazığ halkının bu alandaki talepleri verimli bir şekilde karşılanabilmektedir. Bu sistemde Anadolu Üniversitesi'nin Açık Öğretim Fakültesi'nden farklı bir yaklaşım takip edilmekte ve Türkiye'de ilk kullanılan bir sistem olma özelliği taşımaktadır.

Bu çalışmada Fırat Üniversitesi'nin geliştirmeyi planladığı bir uzaktan eğitim sistemi tanıtılacak ve telekonferans, televizyon, INTERNET benzeri sistemler kullanılarak teknik alanlarda dahi çok başarılı eğitim sürdürülebileceği konuları işlenecektir. Bu arada mevcut 3984 sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkındaki Kanun'un üniversite-lerimizin televizyon sistemi kullanarak uzaktan eğitim amaçlı yayınlar yapmasını nasıl engellediği ve kanundaki diğer bazı eksikliklerin sebep olabileceği problemler ele alınacaktır.

DISTANCE LEARNING USING THE SYSTEMS OF TELEVISION BROADCASTING, TELECONFERENCING AND INTERNET

ABSTRACT

With developing of technology, the using of the conventional methods decreases from day to day and the modern systems are used instead of old methods. The modern educational and technological media are used in order to realize a qualified education. Thanks to teleconferencing systems which are installed between the different campuses of a university, a distance learning can be done. The students can follow the courses face to

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve Internet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667

face and they can ask questions to the instructors as if they were in the same classroom.

Some universities serve distance education to other regions, renting a transponder of a satellite. The distance education systems exist in the countries like US, Turkey and some other Europe countries. The success levels of the students who study at the Open Faculty of the Anatolian University are very low because the students cannot follow the educational television programs due to different reasons.

The number of countries that serve master programs using distance learning system of INTERNET increases very rapidly from day to day.

The educational certificate television programs in field of the computer science in Fırat University have been performed since 1992 and the television programs that requested by people be done successfully. A different way is used by Fırat University compared with the Open Faculty of the Anatolian University and this is a new system which is used first time in Turkey.

A distance learning system which Fırat University plans to develop in future will be discussed in this study and it will be claimed that the distance learning system can be used in technical areas also, using teleconferencing, television broadcasting and INTERNET systems. The law of the Establishing and Broadcasting of the Radio and Television Programs with the number of 3984 in Turkey obstructs the establishing an educational television or radio companies of the universities. Some problems that are results of this law will be discussed in this article.

2. GELİŞMİŞ ÜLKELERİN BAZILARINDA UYGULANAN UZAKTAN EĞİTİM MODELLERİ

Uzaktan eğitim uygulamalarında değişik yöntemler kullanılmaktadır. 21. Yüzyıl eğitiminde iletişim araçları ve bilgisayarın

entegrasyonu ile yaygın eğitimin (uzaktan eğitim, tele öğretim gibi isimler de kullanılmaktadır) önem kazanacağı birçok eğitimci tarafından öne sürülmektedir. Birçok ülke bu konularda projeler geliştirmekte ve konferanslar düzenlemektedir [1]. Avrupa topluluğunda, EuroPACE (The European Programme For Advanced Continuing Education) ve DELTA (Developing European Learning Through Technological Advance) projeleri başlatılmıştır.

İlk proje, çalışanların çok hızla değişen teknolojilere ayak uydurabilmesi için uzaktan eğitim vermesi olarak yürütülmekte ve proje kapsamında, video programlarının uydu ile dağıtımı ve bilgisayarların uzaktan eğitimde kullanılması amaçlanmaktadır. İkinci projede ise amaç; geleceğin eğitiminde yeni eğitim teknolojilerini kullanma, ekonomik ve pedagojik yöntemler üzerine araştırma ve geliştirme yapmaktır.

2.1. İngiltere’de Açık Üniversite (Open University) Modeli

1968 Yılı’nda İngiltere’de kurulan “Açık Üniversite”; günümüzde Avusturya, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Almanya, İtalya, İspanya, İsviçre, Fransa, Yunanistan ve İrlanda Cumhuriyeti’nde merkezleri olup, bu merkezlerden tüm uzaktan öğrenim materyalleri ve yerel eğitim desteği sağlanabilmektedir. Uzaktan eğitim verilen alanlar **Tablo 1**'de görüldüğü gibi teknik ve sosyal birçok alanı kapsamakta ve lisans, lisansüstü ve meslek geliştirme amaçlı sertifikaya yönelik programlar düzenlenmektedir. Her yıl 100.000 den fazla kişi değişik alanlarda eğitim görmektedir. İngiltere’de 13 bölgesel merkeze sahip olan Açık Üniversite’nin 250’nin üzerinde eğitim merkezi bulunmaktadır [2].

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve İnternet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667

Tablo 1: İngiltere’de Açık Üniversitede Eğitim Türleri ve Alanları [1].

Eğitim Türü	Alanlar	Eğitim Türü	Alanlar
Lisans Derecesi (BA=Bachelor of Arts)	Güzel sanatlar Bilgisayar Çevre Eğitimi Matematik Fen Bilimleri Sosyal Bilimler Teknoloji	Mesleki Eğitim Meslek Geliştirme Kişisel Gelişme Yetişkinlerin Eğitimi	Yönetim Üretim Bilgisayar Eğitim Sağlık ve Sosyal Bilimler Güzel Sanatlar Çevre Eğitimi Matematik Fen Bilimleri Sosyal Bilimler Teknoloji Toplum Eğitim
Araştırma Dereceleri (Bphil, Mphil, PhD)	Güzel Sanatlar Toplum Eğitimi Bilgisayar Eğitim Eğitim Teknolojisi Sağlık ve Sosyal Bilimler Yönetim Matematik Sosyal Bilimler Teknoloji	Master Eğitimi (MA, MBA, MSc)	Yönetim Üretim Bilgisayar Eğitim Edebiyat Matematik

Açık Üniversite, uzaktan eğitim hizmetini verebilmek için; evlerde kullanılabilir türden özel deney setleri imal ettirmekte, ses ve görüntü kasetleri, bilgisayar yazılımları, radyo ve televizyon programları

hazırlattırmakta; gerektiğinde öğretim elemanları ve danışmanlarla yüz yüze eğitim imkanı sunmaktadır. İngiltere’de 13 bölgesel merkez Londra, Doğu Grinstead, Oxford, Bristol, Birmingham, Nottingham, Cambridge, Leeds, Manchester, Newcastle, Cardiff ,Edinburg ve Belfast kentlerinde yer almakta olup bu merkezlerde 5000’nin üzerinde öğretim elemanları ve danışmanlar görev yapmaktadır.

Radyo ve televizyon programları BBC’nin ulusal yayınları üzerinden yapılmaktadır. Türkiye’de Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi’nin radyo ve televizyon eğitim programları, Açık Üniversite’nin yapmış olduğu programların benzeridir.

Özellikle yaz aylarında bir haftalık yüz yüze eğitim ile uzaktan sürdürülen eğitime destek sağlanmaktadır. Öğrencilerin akademik performansları ödev ve yazılı sınavlarla ölçülmektedir. Açık Üniversite’de eğitim yapmak zordur. Çünkü öğrencilerin kendi kendilerine programlı ve ciddi çalışmaları gerekmektedir. Sınavlarda genelde çoktan seçmeli testler uygulanmaktadır.

Haftada 30 saat veya daha fazla sıkı bir çalışma ile herhangi bir dalda BA (Bachelor of Arts) derecesi almak için gerekli olan eğitim 3 yılda tamamlanabilmektedir. Ama normal bir çalışma ile lisans eğitiminin bitirilme süresi 5 ile 6 yılı bulabilmektedir. Daha önceden alınan derslerden muaf tutulma söz konusu olabilmektedir. **Tablo 1**’de de görüldüğü gibi Açık Üniversite’de sertifika programları yanında, lisans diploması (BA), master dereceleri (MA, MBA ve Msc) ve araştırma dereceleri (Bphil, Mphil ve PhD) alınabilmektedir. Bu üniversiteden alınan dereceler İngiltere’de ulusal düzeyde diğer üniversitelerin verdiği diplomalarla eşdeğer tutulmaktadır. Alınan bir ders için ödenecek ücretler £295 ile £455 arasında değişebilmektedir.

2.2. Hollanda'da Twente Üniversitesi Modeli

Hollanda'da Hengelo ve Enschede illeri arasında bulunan Twente Üniversitesi, Eğitim Bilimleri ve Teknolojisi Fakültesi, master programlarının bir kısmını uzaktan eğitim şeklinde yürütmektedir. Uzaktan eğitim verilen branşlardan birisi *Eğitim Sistem Tasarımı* alanındadır. Mesleki eğitimle ilgili her alanda eğitimin verildiği bu fakültede eğitimin sunulduğu hedef guruplar; Yetişkinler ve Uzaktan Eğitim, İş ve Endüstri, Eğitim Planlanması ve Yönetim, Program Geliştirme Birimleri, Eğitim Tasarımı, Medya Tasarımı, Bilgisayar Destekli Eğitim ve Eğitimde Bilgi Servisleri'dir. Bu programda yüz yüze eğitim Ağustos'ta başlamakta ve dini tatiller dahil olmak üzere 47 hafta sürmektedir. Master projesi ise doğrudan öğrencinin çalıştığı kurumda yapılmaktadır. Ancak öğrenci isterse yüz yüze eğitim yerine, uzaktan eğitim yöntemiyle de master programına kaydolabilmektedir. Uzaktan Eğitim için standart bir uygulama olmayıp, öğrenci ile yapılan görüşmeler sonrasında hazırlanan bir programa göre yürütülmektedir. Bu programa halihazırda lisans diplomasına sahip olan ve bir meslek icra eden kişiler katılabilmektedir. Bu okulun ücreti; seyahat, konaklama, yiyecek, yatma masrafları, fotokopi ve haberleşme hariç olmak üzere 22.000.- Hollanda guldeni civarındadır [3].

2.3. ABD'de Oklahoma Devlet Üniversitesi Modeli

Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Oklahoma Devlet Üniversitesi günümüz teknolojisinde yer alan her türlü modern cihazlar ve sistemleri kullanarak uzaktan eğitim veren model bir üniversitedir. Bu üniversite içerisinde telekonferans, videokonferans, uydu televizyon, masaüstü vidoekonferans ve İNTERNET ile uzaktan eğitimde kullanılacak her türlü sistem yer almaktadır. Üniversitenin Ku ve C bandlarında uydudan ülkenin her bölgesine yayın gönderen sabit ve hareketli yayın sistemleri bulunmaktadır. Uydu üzerinden eğitim amaçlı yayınlar, ülkenin değişik bölgelerine iletilmektedir (Resim 1).

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve Internet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667

Amerika Birleşik Devletleri'nde Ulusal Teknoloji Üniversitesi (National Technological University -NTU) adı altında; bu ülkede yer alan 46 ayrı üniversitenin katılımıyla ortak olarak 11 ayrı dalda yürütülen master eğitimi için uydu sistemi kullanılmakta ve Amerika, Kanada ve Meksika'da bulunan 500'den fazla endüstri ve devlet kuruluşları bu imkandan yararlanmaktadır. Oklahoma Devlet Üniversitesi; bu konsorsiyum içerisinde Mühendislik, Mimarlık ve Teknoloji (CEAT), Sanat ve Fen ve İş Yönetimi Kolejlere ait dersleri yürütmektedir [4].

Resim 1: Oklahoma Devlet Üniversitesi'nin Uyduya Televizyon Yayınları İleten Seyyar Aracı [4].

Oklahoma Devlet Üniversitesi'nde yer alan diğer bir sistem ise; Telekonferans sistemi ile eğitim yapılabilmesidir. Üniversitenin değişik yerleşim yerlerinde ve ayrı şehirler içerisinde yer alan kampüsleri arasında telekonferans sistemi kurulmuştur. Özellikle bazı dersler Oklahoma Devlet Üniversitesi içerisinde yer alan bir dersane içerisinde yürütülürken, telekonferans sistemi ile bu dersanenin görüntüsü diğer illerdeki birimlerce seyredilmektedir. Bu sistemin en önemli yanı, derslerin izlendiği dersliklerde

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve Internet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667

bulunan kameralar sayesinde öğrenci söz hakkı isteyerek anında ders hocasına soru yöneltebilmektedir. Karşılıklı yüz yüze bir eğitim yapılmıyormuşçasına eğitim verilerek, yüzlerce öğrenci bir tek ders hocasından aynı anda faydalanabilmektedir (Resim 2). Ülkemizde üniversitelerimizdeki öğretim elemanı sıkıntısı göz önüne alındığında, telekonferans sistemi ile öğretim elemanı açığına çözüm getirilebilir.

Resim 2: OSU Üniversitesi'nde Doç. Dr. Asaf VAROL'un Telekonferans Sistemi ile Bir Açık Oturuma Katılması(1995).

Bu üniversite içerisinde uzaktan eğitim amaçlı kullanılan diğer bir yöntem ise videolar kullanılarak yapılan video konferans eğitim sistemidir.

Oklahoma Devlet Üniversitesi'nde Telekomünikasyon Yönetimi konusunda master eğitimi verilmektedir. Bu eğitimde yukarıda söz edilen yöntemler kullanılmaktadır. Ancak bu programda istenirse INTERNET aracılığı ile de uluslararası düzeyde eğitim yapılabilir. Örneğin Hong Kong'da bulunan bir kişi dersleri INTERNET aracılığı ile takip etmekte, ancak uygulamaları yapmak üzere yaz aylarında kısa bir süre için Oklahoma Devlet Üniversitesi'ne gelmektedir. Ders hocası ile öğrenci arasındaki tüm iletişim INTERNET aracılığı ile kurulmakta, hatta sınavlar dahi INTERNET aracılığı ile yapılmaktadır.

3. FIRAT ÜNİVERSİTESİ'NDE UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARI

Fırat Üniversitesi'nde 1990 Yılı'ndan beri E-mail (Elektronik posta), Video Konferans ve FIRAT Televizyonu kullanılarak sertifikaya yönelik uzaktan eğitim yapılmaktadır.

3.1. E-mail (Elektronik Posta) Yöntemiyle Uzaktan Eğitim

Fırat Üniversitesi 1988 Yılı'nda elektronik posta (E-mail) sistemine sahip olan ilk 8 Türk Üniversitesi içerisinde yer almıştır. 1990 Yılı'nda ilk uzaktan eğitim uygulaması bizzat tarafımdan uygulanmıştır. O yıllarda eğitim amacıyla ABD'de uzun süre bulunmam gerekmişti. Ancak ABD'ye gitmeden önce denetimimde master tez çalışması yürüten iki öğrencim bulunmaktaydı. Tez bitirme sürelerinin sonuna gelen bu öğrencilerin deneysel olarak yaptıkları çalışmaları denetlemek için E-mail yöntemini kullandık. Öğrenciler her gün yaptığı deneysel çalışmaları aynı gün E-mail ile ABD'ye gönderiyordu. Gerekli incelemeler tarafımdan yapılarak geri gönderilen mesajlar sayesinde uzaktan tez çalışması yaptırılmıştır. 9 ay süren bu yöntem sayesinde tez çalışması başarı ile tamamlanmıştır.

3.2. Fırat Televizyon Yayınları İle Uzaktan Eğitim

1991 Yılı'nda ilk olarak özel bir televizyon şirketinin yayına başlamasıyla birlikte, Fırat Üniversitesi radyo ve televizyon alanındaki bu gelişmelere ayak uydurarak 1991 Yılı'nda kurduğu televizyon verici sistemleriyle Elazığ halkına ilk olarak CNN yayınlarını seyrettirmiştir. Bu yayınlar özellikle Üniversite camiası tarafından çok beğenilmiştir. Çünkü dünyada en güçlü haber ağına sahip bir televizyonu evlerinde seyretmek onlar için büyük bir konfor sayılmaktaydı. Kısa süre sonra yurtdışından uydudan alınarak Elazığ'a seyrettirilen yayın sayısı birkaçı bulmuştur. Bu yayınlar bazen tepki ile de karşılanmıştır. Ancak bir süre sonra bu yayınlara Elazığ halkı alışmış ve yabancı lisans bilmemelerine karşın sadece görüntü amacıyla yabancı yayınları izleyenler günden güne artmıştır [5, 6].

Bu olumlu gelişme karşısında halkımıza kendi kültürümüzü, Üniversitemizdeki haberleri anında iletmeyi, eğitim amaçlı çalışmalarımızı halkımıza sunmanın gerekliliğine inanarak 2 Ekim 1992 de ilk televizyon yayınıımızı başlattık. Elazığ’da ilk mahalli televizyon olmanın verdiği desteği arkamıza alarak, yaptığımız programlarla birçok evin misafiri olduk. Eğitim amaçlı kurduğumuz FIRAT TV ile ilgili bir yönerge hazırlayarak ve Üniversitemiz senatosundan geçirerek kurumlaşmayı hedef aldık [7, 8].

Bazı dönemlerde televizyondan bilgisayar kursları düzenleyerek ve isteyenlere kiralık bilgisayar vererek evlerinde çalışmalarını ve programlar sonucunda düzenlediğimiz sınavlara katılarak ve başarı göstererek sertifika almalarını sağladık. 1995 Haziran Ayı içerisinde YÖK/Dünya Bankası Endüstriyel Eğitim Projesi kapsamında Üniversitemizde düzenlenen “*Bilgisayar Sistemleri Teknolojisi*” kurslarında gündüz anlatılan dersler videoya çekilip aynı akşam yayınlanarak katılımcıların ders konularını tekrarlamaları ve daha iyi yetişmeleri sağlanmıştır. Bu programa Türkiye’nin değişik Üniversitelerine bağlı Meslek Yüksek Okulları’ndan 32 eleman katılmıştır. Gene Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlerine Temmuz-Ağustos 1995 aylarında düzenlenen hizmet içi eğitim programlarına toplam 132 eğitimci katılmış ve aynı yöntemle bu katılımcıların hem örgün hem de yaygın eğitimden faydalanmaları sağlanmıştır. Böylece Fırat Üniversitesi’nde sertifikaya yönelik uzaktan eğitim programları da 1995’de başlatılmış olmaktadır. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi’nin uygulamakta olduğu uzaktan eğitim sistemi ile kıyaslandığında, Fırat Üniversitesi’nin sisteminde aşağıdaki farklılıklar görülür.

- Yüz yüze eğitim sırasında çekilen videolar üzerinde hiçbir edit işlemi yapılmayarak ders ortamı aynen televizyondan yayınlanmıştır.
- Bilgisayar alanında yapılan bu kayıtları takip ederek ve program sonunda yapılan sınava girerek başarı sağlayanlara üniversitemizin sertifikası verilmiştir.

- Bazı izleyiciler çok düşük ücret ile üniversiteden bilgisayar kiralayıp ve televizyon programlarını izleyerek kendilerini bilgisayar alanında geliştirmiştir.
- Videosu olanlar, üniversiteden kasetleri alarak kendi kendine bilgisayar çalışmalarını başlatmışlardır.

3.3. INTERNET Aracılığı İle Uzaktan Eğitim Çalışmaları

Fırat Üniversitesi Araştırma Fonu'na 1995 Yılı sonbaharında sunulan "Fırat Üniversitesi'nin INTERNET'e Bağlanması ve Üniversitenin Web Sayfasının Oluşturulması" isimli 183 numaralı proje çerçevesinde üniversite bünyesinde INTERNET çalışmaları başlatılmıştır. Dial-up ve TURPAK X25 hattı üzerinden bağlantı kurabilmek amacıyla proje gereğince gerekli olan kurumlara müracaat edilmiş ve ilk etapta Dial-up bağlantı 1995 Aralık Ayı'nda gerçekleştirilmiştir. TURPAK X25 hattı üzerinden bir laboratuvarın INTERNET'e bağlanma işlemi, Router denilen cihazın alınma işleminin gerçekleştirilememesi yüzünden yapılamamıştır. TURPAK X25 hat bağlantısı mevcut olup Router alımı gerçekleştirildiği anda, Novell altında çalışan ve 30 bilgisayarın bulunduğu laboratuvar devreye alınacaktır [9].

Bu araştırma projesinin diğer önemli bir bölümü ise üniversitemizin Web sayfasının hazırlanmasıdır. Üniversitemiz bünyesinde yer alan tüm birimler bu proje kapsamında NETSCAPE altında çalışacak şekilde HTML dili ile programları yazılmıştır. Üniversitemiz ile ilgili bu bilgiler INTERNET kullanıcılarının hizmetine sunulacaktır [9].

4. FIRAT ÜNİVERSİTESİ'NDE UZAKTAN EĞİTİM İÇİN HEDEFLER

Yukarıda belirtildiği gibi Fırat Üniversitesi, uzaktan eğitim için gerekli olabilecek tüm donanım alt yapısını hazırlamıştır. E-mail, INTERNET, FIRAT Televizyonu ile Türkiye'de Anadolu Üniversitesi

haricindeki tek üniversite konumundadır. Anadolu Üniversitesi televizyon yayınlarını TRT ile yapılan protokol çerçevesinde yürütmektedir. Ancak Fırat Üniversitesi kendi imkanlarıyla kurduğu özel FIRAT TV'ye sahip olup, yayınlarını 1992'den beri kesintisiz sürdüren tek üniversitemizdir. FIRAT Televizyonu kurumlaşmak yolunda çok önemli mesafeler kaydetmiştir. YÖK/Dünya Bankası II. Endüstriyel Eğitim Projesi kapsamında Üniversitemize gelen malzemeler, mahalli düzeyde televizyon yayınları sürdüren hiçbir şirkette bulunmamaktadır.

Üniversite kampüsü sınırları içerisinde bir tepe üzerine öğrencilerimizle birlikte kule inşaatını gerçekleştirdik (Resim 3). Gene üniversitemiz bünyesinde yapımı gerçekleştirilen modern bir stüdyomuz 1996 Yılı başından beri hizmet vermektedir.

Halen bilgisayar alanında sertifikaya yönelik televizyon programlarıyla sürdürülen uzaktan eğitim yayınlarımız; İNTERNET, Telekonferans ve Masaüstü Video Telekonferans sistemleri kullanılarak daha yaygın hale getirilmesi ve vereceği hizmetlerle bölgesel statü kazanması hedeflenmektedir. FÜNAF 183 nolu proje sayesinde kurulması gerçekleştirilen İNTERNET bağlantısının Elazığ ve bölgesel bazda yaygınlaştırılması halinde, sertifikaya yönelik uzaktan eğitim programlarında telekonferans sistemi kadar olmazsa da öğrenci-öğretim elemanı arasında ilişki kurulabilecektir. İNTERNET adresleri sayesinde öğretim elemanlarına yönlendirilecek sorular, bilahare cevaplandırılabilir.

5. F.Ü.'DE UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARINDA KARŞILAŞILAN SIKINTILAR

Sertifikaya yönelik uzaktan eğitimin FIRAT Televizyonundan yürütülecek kısımları için mevcut yasaların engelleri ile karşı karşıya bulunmaktayız. FIRAT Televizyon yayınlarının bölgesel statüye kavuşturulması için çalışmalar sürdürülmektedir. Ancak Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkındaki 3984 Sayılı Kanun;

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve Internet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667

Üniversitelerimizin özel televizyon sistemlerini işletmelerini engellemektedir. Bu yasa hazırlanırken, üniversitelerin uzaktan eğitim yapabilecekleri düşünülmemiş olacak ki, yasada 29. madde ile engel getirilmektedir. Gelişmiş ülkelerde üniversitelerin televizyon yayınları yapması, uzaktan eğitim amaçlı bu tür sistemlerin kullanılarak az öğretim elemanı ile büyük kitlelere ayrı yerleşim birimlerine eğitim götürülmesi teşvik edilirken, Türkiye’de bu çalışmalara neden engel olunmak istendiğini anlamak güçtür. Örneğin mevcut yasa çerçevesinde ODTÜ’nün INTERNET üzerinden 24 saat canlı yayın yapması yasalarımıza göre yasaktır. Oysa ODTÜ’nün bu sistemi kurarak, INTERNET üzerinden radyo yayını yapılacağını kanıtlaması, teknolojinin Türkiye’ye transferi açısından çok önemlidir. Bu tür gelişmeler, toplumun değişik ihtiyaçlarını karşılamada araç olarak kullanılmalı ve teşvik edilmelidir [10].

Resim 3: Fırat Televizyonuna Ait Kule Binası Yanındaki Direk Üzerine Verici Antenlerin Montesi (1992)

6. ÖNERİLER

- Uzaktan eğitim sistemlerinin üniversitelerimiz tarafından zaman geçirilmeksizin benimsenerek kurulması halinde, ülkemizin ihtiyaç duyduğu alanlarda (örneğin bilgisayar) kontenjan artırımına gidilebilir. Bunun sonucunda hem bu alanlardaki açık kapatılmış olacak hem de az öğretim elemanı ile daha fazla öğrenci aynı anda eğitilebilecektir.

- Uzaktan eğitim sistemi içerisinde mevcut teknolojiye göre en ideali olanı; Televizyon, Telekonferans, Video Konferans ve INTERNET sistemlerinin birlikte kullanılmasıdır. Bu tür bir sistem oluşturulduğunda televizyonda canlı yayın esnasında telekonferans sistemi ile soru sorulabilir. INTERNET aracılığı ile de dersle ilgili ödevler yapılarak ders sorumlusuna gönderilebilir. Video kaset kullanılarak, her ders istendiğinde tekrar oynatılarak seyredilebilir.
- Fırat Üniversitesi, Televizyonu, INTERNET ve E-mail bağlantısı ile alt yapısının çok önemli bir bölümünü tamamlamış ve bölgesel düzeyde sertifika programları düzenleme seviyesine gelmiştir. Bu sistemin önemli bir eksikliği telekonferans sistemidir. Bu sistemi de kurarak sertifika programları mükemmel bir şekilde yürütebilir. Bir sonraki hedef ise diplomaya yönelik programların Fırat Üniversitesi'nde başlatılması olmalıdır.
- Mevcut yasalarımızda özellikle de 3984 Sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkındaki Kanun yeniden gözden geçirilerek, eğitim kurumlarımızın özel radyo ve televizyon kurmasını engelleyen 29. maddesi değiştirmeli ve eğitim kurumlarının diplomaya yönelik uzaktan eğitim yapmalarına imkan tanınmalıdır.

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve Internet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667

REFERANSLAR

1. KUNÇ Ş., VAROL, A.: 21. Yüzyıl Eğitiminde Teknoloji Kullanımı ve Mesleki Teknik Eğitim, Endüstriyel Teknoloji, Bilimsel ve Teknik Dergi, Cilt 1, Sayı 1, Kasım 1994, S: 41-46
2. The Open University, Studing with The Open University, 1992/3
3. University of Twente, Faculty of Educational Science and Technology, Enschede, The Netherlands, Master of Science Programme, Educational and Training Systems Design, 1994
4. OSU, Master of Science Degree in Telecommunications Management, Oklahoma State University, Stillwater, Oklahoma, 1995
5. VAROL, A.: Televizyon Yayın Sistemi, Konutbirlik, Sayı: 108, Nisan 1993, S: 22-23, İstanbul
6. VAROL, A., KUNÇ, Ş.: Fırat Televizyonu Yayın Sistemi, Fırat Üniversitesi, Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi, Cilt:5, Sayı:1, S:118-131, 1993, Elazığ
7. KUNÇ, Ş.; VAROL, A.: Uydu Yayın Teorisi ve Fırat Televizyon Yayınları, FÜNAF Proje No: 56 Raporu, F.Ü. Araştırma Fonu, 1993, Elazığ
8. KUNÇ, Ş., VAROL, A., EMRE, Y. :Teleöğretim ve Eğitim Amaçlı Programların Hazırlanması, FÜNAF Proje no: 96 Raporu, F.Ü. Araştırma Fonu, 1995, 56s.

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve Internet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667

9. VAROL, A.: Fırat Üniversitesi'nin INTERNET'e Bağlanması ve Üniversitenin Web Sayfasının Oluşturulması, FÜNAF Proje no: 183, Rapor Dönemi Nisan 1996, Elazığ
10. VAROL, A.: 3984 Sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ve Fırat Televizyon Yayınları, Mesleki ve Teknik Eğitim Sempozyumu I, F.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi, 22-23 Haziran 1995, Elazığ, Cilt: Teknik Bilimler, S.15-2 1

VAROL, A.: Televizyon-Telekonferans ve Internet Sistemlerinin Uzaktan Eğitim Amaçlı Kullanımı, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım 1996, Bildiriler Kitabı, S: 659-667
